

Vår saksbehandler: Avdeling for fagopplæring, Stine Viddal Øi

Vår dato:

11.04.2019

Vår referanse:

2019/203

Deres dato:

Deres referanse:

INNKALLING TIL RÅDSMØTE I FAGLIG RÅD FOR SALG, SERVICE OG REISELIV TORSDAG 25. APRIL – MØTE 2/2019

Sted: Utdanningsdirektoratet, Oslo

Rådsmøte kl. 10.00-16.00

Lunsj: 12:00-12.45

	Fra arbeidstakersiden	Fra arbeidsgiversiden
Deltakere	Martin Raaen Eidissen, Fagforbundet Maren Alexandra Gulliksrud, Handel og Kontor Merethe Sutton, Fellesforbundet Terje Mikkelsen, Norsk Arbeidsmandsforbund Raymond Engelstad Jamaris, YS – Parat	Runar Karlsen, NHO Service og Handel Dan Tore Falnes, Spekter (vara) Anne Røvik Hegdahl, Virke Frode Vikhals Fagermo, KS Terje Tidemann, NHO Reiseliv
	Fra skoleverket/skoleeier	Andre organisasjoner
	Solveig Eldegard, Utdanningsforbundet Inger Albrigtsen, Utdanningsforbundet (vara) Elisabeth Fauske, Skolenes Landsforbund Tove Karlsrud, KS Hanne Rud, KS (vara)	Fredrik Doak, Elevorganisasjonen Rune Waren, Synne Verlo og Stine Solberg, Vg1-læreplangruppen Christine Bar, ekstern læreplankoordinator
	Forfall	Utdanningsdirektoratet
	Per Inge Bergan, Utdanningsforbundet (vara møter) Gry Strand, Spekter (vara innkalt) Jan Tvedt, KS (vara møter)	Stine Viddal Øi Martin Bahner Unni Teien Abdirahman Ahmed, lærling

Dagsorden for møte i faglig råd for salg, service og reiseliv 2/2019

- Sak 12.2.19 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 13.2.19 Andre åpne innspillsrunde for læreplangruppen Vg1 v/Solveig (60 min)
- Sak 14.2.19 Læreplanarbeidet Vg2 og Vg3 (60 min)
- Sak 15.2.19 Navn på utdanningsprogrammet (30 min)
- Sak 16.2.19 Videre oppfølging – bedriftsintern opplæring som innhold i læreplaner (15 min)
- Sak 17.2.19 Videre oppfølging - resertifisering av vektore i henhold til forskrift om vaktvirksomhet v/Terje M. (15 min)
- Sak 18.2.19 Høring – forslag til nye læreplaner for grunnskolen og de gjennomgående fagene i videregående opplæring v/Solveig (20 min)
- Sak 19.2.19 Innspill til dialogseminar med Lied-utvalget (30 min)
- Sak 20.2.19 Fordypninger på Vg3 v/Merethe (30 min)
- Sak 21.2.19 Behovskartlegging for 2019 - Læremiddelutvikling i smale fagområder v/Solveig (15 min)
- Sak 22.2.19 Orienteringssaker (15 min)
- Sak 23.2.19 Eventuelt
- Sak 24.2.19 Forslag til saker på neste rådsmøte

Sak 12.2.19 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Referater godkjennes per e-post og publiseres på fagligerad.no i etterkant av rådsmøtene.

Vedlegg: Sak 12_Referat rådsmøte FRSSR_2019-02-14

Forslag til vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjennes

Sak 13.2.19 Andre åpne innspillsrunde for læreplangruppen Vg1 v/Solveig (60 min)

[Andre åpne innspillsrunde for læreplangruppen](#) ble publisert 1. april med frist 1. mai 2019.

Rune Waren, Synne Verlo, Stine Solberg fra Vg1-læreplangruppen innleder og går gjennom læreplanskissen som er sendt ut. Deretter åpnes det for spørsmål til avklaring fra rådet. Solveig legger opp til innspill fra rådet i etterkant av besøket fra læreplangruppen.

Arbeidsutvalget utarbeider et utkast til innspill som presenteres i rådsmøtet. Innspillene fra rådet fra forrige åpne innspillsrunde finner dere [her](#).

Forslag til vedtak:

Rådet godkjenner arbeidsutvalgets forslag til innspill med eventuelle endringer. Fagansvarlig sender inn innspillene innen fristen.

Sak 14.2.19 Læreplanarbeidet Vg2 og Vg3 (60 min)

Christine Bar innleder om arbeidet i læreplangruppene så langt og organiseringen av arbeidet fremover. Deretter åpnes det for oppklarende spørsmål fra rådet. Diskusjon i rådet blir i etterkant av besøket.

Arbeidsutvalget har bedt henne om å orientere spesielt om:

- Problemstillinger som har dukket opp
- Progresjon og sammenheng mellom fagene
- Omfang og nivå
- Hvordan omstilling og utvikling kan ivaretas i læreplanene

Forslag til vedtak:

Anne tar eventuelle innspill videre som kontaktperson for læreplanarbeidet.

Sak 15.2.19 Navn på utdanningsprogrammet (30 min)

Fra skoleåret 2020/21 vil det innføres et nytt utdanningsprogram med arbeidstittelen salg, service og reiseliv.

Det nye utdanningsprogrammet vil lede frem til fire ulike fagbrev:

- Salgsfaget,
- Førstelinje-tjenester (arbeidstittel)
- Sikkerhetsfaget
- Reiselivsfaget

Fordelingen av løpende lærekontrakter blant lærefagene som videreføres i dette utdanningsprogrammet var per 1. oktober 2018 som vist i tabellen under. Les mer om statistikken [her](#).

Lærefag	Løpende lærekontrakter	Andel
Reiselivsfaget	173	7 %
Resepsjonsfaget	195	8 %
Sikkerhetsfaget	196	8 %
Kontor- og administrasjonsfaget	762	30 %
Salgsfaget	1 237	48 %
Totalt	2 563	100 %

Den midlertidige gruppen som utarbeidet det sentrale innholdet i utdanningsprogrammet foreslo navnet «Vg1 servicefag». I den åpne innspillsrunden for Vg1-læreplanen var det relativt lav støtte til dette forslaget, som dere kan se i vedlagt rapport. Den relativt lave støtten var i tråd med tilbakemeldinger fra Vg1-læreplangruppen i rådsmøtet 14. februar 2019. I samme møte vedtok rådet å diskutere navnet på utdanningsprogrammet på nytt i dette rådsmøtet.

Arbeidsutvalget har hatt en lang diskusjon basert på forslagene til navn som har kommet inn. Innspill fra rådsmedlemmene finner dere i [notatblokken for innspill til læreplanarbeidet](#). Navneforslag i den første åpne innspillsrunden for Vg1-læreplanen ligger vedlagt.

Arbeidsutvalget mener det er viktig å vektlegge følgende ved valg av navn på utdanningsprogrammet:

- Dekkende navn for alle lærefagene
- Ingen nevnt, ingen glemt
- Navnet skal være nytt
- Positive assosiasjoner for elevene

Forslag fra arbeidsutvalget:

- Vg1 Servicefag
- Vg1 Service og handel
- Vg1 Handel og service
- Vg1 Handel og servicefag
- Vg1 Handel og kommunikasjon

I rådsmøtet legger vi opp til at rådsmedlemmene kan diskutere i mindre grupper (2-3 personer) i cirka 10 min før innspill i plenum.

Vedlegg: Sak 15_Rapport med uttalelser om navn fra Vg1-innspillsrunden

Forslag til vedtak:

Rådet blir enige om ett navn som fagansvarlig sender til Udir.

Sak 16.2.19 Videre oppfølging – bedriftsintern opplæring som innhold i læreplaner (15 min)

Utdanningsdirektoratet mottok i april 2018 oppdragsbrev 10-18 om Implementering av ny yrkesfaglig tilbudsstruktur. I oppdragsbrevet ber Kunnskapsdepartementet om at vi *vurderer hvordan relevante deler av innholdet i bedriftsintern opplæring (f.eks. kjedeskoler i varehandelen) kan inngå i kompetansemål i læreplanene i relevante lærefag. Dette må gjøres i samråd med aktuelle bransjer.*

Arbeidet med nye læreplaner på yrkesfag er i gang og deloppdraget vil kobles opp mot denne prosessen. Det vil kunne bli aktuelt med dialog med relevante læreplangrupper underveis i arbeidet, og vi oppfordrer rådet til å benytte seg av de åpne innspillsrundene.

Utdanningsdirektoratet ga en bestilling til rådet datert 5. februar 2019, med frist 15. mai.

Innenfor salgsfaget ber Utdanningsdirektoratet dere om å komme med:

- *eksempler på samarbeid mellom kjedeskoler/bedrifter med internopplæring og det videregående opplæringssystemet*
 - o *Hva fungerer?*
 - o *Hvilke hindringer ligger i dagens læreplaner?*
- *forslag til spørsmål knyttet til sammenhengen mellom internopplæring og læreplaner som kan være aktuelle å stille i den første åpne innspillsrunden for relevante Vg2- og Vg3-læreplangrupper*
- *innspill på hvordan innholdet i relevant internopplæring kan ivaretas i kompetansemålene i relevante læreplaner*
- *innspill til tiltak for å tilrettelegge for bedrifter med relevant internopplæring ved innføring av nye læreplaner*
- *forslag til eventuelle andre implementeringstiltak*

Følgende ble vedtatt i rådsmøtet 14. februar 2019:

«Rådet oppretter en arbeidsgruppe til å jobbe med salgsfaget, bestående av Anne Røvik Hegdahl, Elisabeth Fauske, Maren Alexandra Gulliksrud og Jan Tvedt. Rådet oppretter også en arbeidsgruppe som ser på lignende problemstillinger innen sikkerhetsfaget, bestående av Runar Karlsen, Terje Mikkelsen og eventuelt Gry Strand (ikke tilstede). Gruppene utarbeider forslag til oppfølging som legges frem i rådsmøtet 25. april 2019.»

Anne orienterer om arbeidet knyttet til salgsfaget. Arbeidsgruppen har planlagt et arbeidsmøte torsdag 2. mai 2019. Arbeidsgruppen i sikkerhetsfaget orienterer om status.

Forslag til vedtak:

Rådet godkjenner forslagene til oppfølging.

Sak 17.2.19 Videre oppfølging - resertifisering av vektere i henhold til forskrift om vaktvirksomhet v/Terje M. (15 min)

I henhold til vaktvirksomhetsforskriften er vektere som har fagbrev unntatt resertifisering i henhold til samme forskrift, se under:

§ 7. Krav til utdanning

Vekterutdanningens grunddel omfatter teoretisk grunnkurs, praksisopplæring for vektere, oppsummeringskurs og eksamen, vedlikehold av grunddelen gjennom regodkjenning og tilleggsoplæring for utførelse av spesialtjeneste.

Vekterutdanningen skal gjennomføres etter læreplan fastsatt av Politidirektoratet. Fagbrev som vekter fra videregående opplæring oppfyller kravene til vekterutdanningens grunddel.

Politidirektoratet nedsetter en faggruppe og utpeker faggruppens leder. Faggruppen skal gi råd til politiet, ajourføre læreplaner og pensum, utarbeide eksamensoppgaver og avgjøre klager over eksamen

I faggruppen som det vises til overfor har det vært en liten diskusjon rundt hvorvidt denne teksten kan tolkes dithen at vektere med fagbrev ikke skal opp til resertifisering slik det har vært tolket frem til nå.

Saken ble lagt frem i forrige rådsmøtet, og fikk følgende vedtak:

«Terje Mikkelsen følger opp forslaget om å se til yrkessjåførfaget og etterutdanningen i yrkessjåførforskriften. Han legger frem et forslag i neste rådsmøte.»

Se vedlagt notat om oppfølging av saken.

Vedlegg: Sak 17_ Resertifisering av faglærte vektere.

Forslag til anbefaling fra rådet:

- Eksamen på vekterutdanningens grunddel kan ikke underkjenne den kompetansen som er opparbeidet gjennom et fagbrev.
- Det kan eventuelt være hensiktsmessig å vurdere at vektere med fagbrev skal tilbys samme kurs som ved regodkjenning, men da ikke med krav til eksamen.

Forslag til vedtak:

Foreligger ikke.

Sak 18.2.19 Høring – forslag til nye læreplaner for grunnskolen og de gjennomgående fagene i videregående opplæring v/Solveig (20 min)

Forslag til nye læreplaner for grunnskolen, de gjennomgående fagene i videregående opplæring, samt noen programfag ble sendt på høring 20. mars 2019. Kunnskapsdepartementet vil fastsette læreplanene høsten 2019.

[Se forslag til nye læreplaner og svar på høringen her.](#)

Støtte til høringen

- Få en kjapp introduksjon til hva som er nytt og endret i fagene: [Les våre oppsummeringer.](#)
- Bli kjent med hva slags funksjonalitet som kommer i den nye digitale læreplanvisningen: [Se denne korte filmen](#)

Utdanningsdirektoratet (Udir) jobber også med å lage mer støtte til høringen, blant annet korte filmer om hvordan det enkelte fag er fornyet og legger til rette for dybdelæring. Støtten kan være nyttig å bruke sammen i kollegiet når dere skal svare på høringen. direktoratet publiserer denne støtten på udir.no i midten av april.

Frist for å svare på høringen er 18. juni 2019.

Arbeidsutvalget mener det er aktuelt for rådet å gi innspill til følgende læreplaner:

- Yrkesfagspesifikk del i norsk og engelsk
- Utdanningsprogramspesifikk del i matte og naturfag
- Samfunnsfag
- Aktuelle fag i ungdomsskolen: arbeidslivfaget, utdanningsvalg

Forslag til vedtak:

Foreligger ikke.

Sak 19.2.19 Innspill til dialogseminar med Lied-utvalget (30 min)

Liedutvalget leverte høsten 2018 sin delinnstilling *2018: 15 Kvalifisert, forberedt og motivert*, der utvalget peker på styrker og svakheter ved dagens videregående opplæring. I desember 2019 kommer utvalgets hovedinnstilling, der utvalget skal vurdere og foreslå nye modeller for videregående opplæring for unge og voksne.

Med utgangspunkt i de styrker og svakheter utvalget har pekt på i delinnstillingen, har Lied-utvalget invitert tre representanter fra hvert faglig råd til dialogseminar den 9.mai 2019. Lied-utvalget ønsker at deltakerne på seminaret skal diskutere og gi innspill til utvalget på ulike muligheter og utfordringer for framtidens yrkesfaglige utdanningsprogrammer, samt aktuelle løsninger og forutsetninger for å lykkes, herunder roller og ansvar i arbeidsliv versus utdanning.

Følgende temaer er satt opp på programmet:

- o På vei mot framtidens yrkeskompetanse – hvilke yrkesfaglige tilbud bør vi ha?
- o På vei mot framtidens yrkeskompetanse – hvilke krav må stilles til innholdet i opplæringen?
- o Roller og ansvar i fag- og yrkesopplæringen – hvem gjør hva?

Sekretariatet i Utdanningsdirektoratet anbefaler at rådene drøfter temaene som er gjengitt i invitasjonen på rådsmøtene 24. og 25. april slik at rådenes representanter kan benytte rådets innspill på dialogseminaret.

Solveig og Anne fra arbeidsutvalget deltar på dialogseminaret. I tillegg deltar Merethe Sutton fra rådet.

I rådsmøtet legges det opp til at rådsmedlemmene kan diskutere i mindre grupper (2-3 personer) i cirka 10 min før innspill i plenum.

Forslag til vedtak:

Solveig, Anne og Merethe tar innspillene videre til dialogseminaret.

Sak 20.2.19 Fordypninger på Vg3 v/Merethe (30 min)

Utdanningsdirektoratet er i oppdragsbrev 10-18 Implementering av ny tilbudsstruktur blant annet bedt om å utrede problemstillingen fordypninger på Vg3/opplæring i bedrift (heretter kalt fordypninger på Vg3).

Oppdraget er todelt:

- Utrede alternative modeller og om det eventuelt skal innføres fordypninger på Vg3/opplæring i bedrift.
- Utvikle nasjonale prinsipper og rammer for fordypninger, dersom direktoratet kommer frem til at det kan åpnes for fordypninger.

Direktoratet har besluttet å oppnevne en arbeidsgruppe bestående av representanter fra faglige råd som skal foreslå nasjonale prinsipper og rammer for fordypninger. Ny tilbudsstruktur og fagfornyelsen legges til grunn for arbeidet.

Arbeidsgruppen har utarbeidet et saksfremlegg som de ber de faglige rådene behandle i sine respektive rådsmøter. Arbeidsgruppen ber om tilslutning til sitt forslag til retningslinjer. Saksfremlegget er ikke uttømmende i forhold til mandatet for arbeidet. Blant annet er det ikke beskrevet alternative modeller for fordypningsområder. Sekretariatet ber allikevel de faglige rådene komme med kommentarer til de prinsipper arbeidsgruppen har beskrevet.

Frist for tilbakemelding 1. mai 2019.

Sak 21.2.19 Behovskartlegging for 2019 - Læremiddelutvikling i smale fagområder v/Solveig (15 min)

Utdanningsdirektoratet lyser årlig ut tilskudd til utvikling av læremidler innen fire kategorier: smale fagområder, særskilt tilrettelagte læremidler, læremidler for minoritetsspråklige elever og universell utforming av læremidler innenfor alle fag og trinn.

Direktoratet ønsker innspill fra de faglige rådene på behov for læremidler (se vedlagt oppdrag).

Frist for tilbakemelding er mandag 29. april 2019.

Vedlegg: Sak 21_Behovskartlegging for læremidler i smale fagområder 2019

Sak 22.2.19 Orienteringssaker (15 min)

- **Brev til Utdanningsdirektoratet**
 - Innspill til innføringstiltak for nye læreplaner på yrkesfag
 - Innspill til sluttrapport for utprøving av vekslingsmodeller
 - [Innspill til Vg1-læreplangruppen i den åpne innspillsrunden](#)
- **Arbeidsseminar for Arbeidsutvalgene og Udir 26-27. februar**
- **Innspill fra Arbeidstilsynet.**
Se vedlagt brev.

Vedlegg: Sak 22_Innspill fra Arbeidstilsynet til fornyelse av læreplaner i videregående skole

Forslag til vedtak:

Rådet tar sakene til orientering

Sak 23.2.19 Eventuelt

Sak 24.2.19 Forslag til saker på neste rådsmøte

- Innspillsrunde læreplangrupper Vg2 og Vg3

Neste rådsmøte er 27. august 2019. Arbeidsutvalget oppfordrer rådsmedlemmene til å sende fagansvarlig innspill til saker frem til neste AU-møte 25. juni 2019.